

Faktaark om bygningsdirektivet (EPBD)

Med revisionen af bygningsdirektivet anviser EU vejen mod en klimaneutral europæisk bygningsmasse i 2050. I revisionen opstilles sektormål, minimumsstandarder for energiforbruget i medlemsstaternes bygninger og en række øvrige krav.

Dette faktaark vil opridse baggrunden for direktivet samt formidle de primære krav.

EPBD: Baggrund

Bygningsdirektivet - eller Energy Performance of Buildings Directive (EPBD) – er det primære stykke EU-lovgivning målrettet bygninger og deres energieffektivitet. Direktivet hænger tæt sammen med EU's energieffektivitetsdirektiv (EED), der blev vedtaget i marts 2023, som stiller krav til medlemslandenes samlede energiforbrug og bygningerne i den offentlige sektor. Se opsummering af kravene i de to direktiver i figur 1.

Figur 1: Samspil mellem EED og EPBD

Krav i EED

- EU skal reducere sit energiforbrug med **11,7 pct.** i 2030
- Medlemsstaterne skal årligt levere energibesparelser på **1,3 pct.** fra 2024, **1,5 pct.** fra 2026 og **1,9 pct.** fra 2029 og frem
- Den offentlige sektor skal årligt reducere sit energiforbrug med **1,9 pct.** og hvert år renovere **3 pct.** af sit bygningsareal op til næsten energineutrale eller nulemissionsbygninger
- Krav til energiledelse og energisyn i virksomheder med et energiforbrug over visse tærskelværdier

Krav i EPBD

- Mål om klimaneutral bygningsmasse i 2050
- Medlemsstaterne skal reducere energiforbruget i boliger med **16 pct.** i 2030 og **20-22 pct.** i 2035
- Minimumsstandarder til energiforbruget pålægger medlemsstaterne at forbedre de **16 pct.** dårligste bygninger (boliger ikke omfattet) gennem reoveringer i 2030 og de **26 pct.** dårligste i 2033
- Udfasning af gasfyr i boliger inden 2040
- Udfasning af fossile brændsler til opvarmning og køling inden 2050
- Krav til indeklimate

EU's bygningsmasse står for ca. **40 pct.** af det samlede energiforbrug og **en tredjedel** af unionens CO₂-udledninger¹. Grøn omstilling af den europæiske bygningsmasse spiller derfor en altafgørende rolle for, om EU når sine klimamål².

Forpligtelser i det nye direktiv og deres betydning for Danmark

Det overordnede formål med bygningsdirektivet er at opnå en klimaneutral bygningsmasse i 2050. Som led i at opnå målet fastsætter direktivet en række krav til at mindske energispildet og renovere bygninger, som skal bringe den europæiske bygningsmasse i mål med den grønne omstilling. Følgende er værd at fremhæve:

- Nul-emissionsbygninger
- Krav til boliger
- Krav til øvrige bygninger
- Nationale renoveringsplaner
- Energimærkning
- Bygningers intelligensparathed
- Information
- Finansielle incitamentter
- Krav til tekniske installationer
- Indeklima
- Solenergi

---

¹ European Climate Foundation & EU-ASE 2022: Building Europe's Net-Zero Future: Why the Transition to Energy Efficient and Electrified Buildings Strengthens Europe's Economy.

² European Environment Agency 2023: Trends and projections in Europe 2023.

Nulemissionsbygninger

Direktivet indfører et nyt begreb: Nulemissionsbygninger. Slutmålet for effektivisering af bygningsmassen ifølge direktivet er, at alle bygninger er nulemissionsbygninger.

En nulemissionsbygning er en bygning med meget lavt energiforbrug, hvor alle rentable energibesparelser er udført. Det er op til de enkelte medlemslande at definere niveauet for nul-emissionsbygninger, men det må ikke være mere lempeligt end det omkostningseffektive niveau.

For **nye** bygninger betyder det, at energistandarden mindst skal være så høj, at enhver forbedring af energieffektiviteten vil have negativ rentabilitet. For eksisterende betyder det i princippet, at alle rentable besparelsetiltag ved bygningen skal være gennemført. Det er muligt at skelne mellem nye og eksisterende bygninger, og det er muligt at definere forskellige niveauer for forskellige kategorier af bygninger.

Det er ydermere et krav, at bygningen ikke udleder CO₂ til opvarmning eller køling direkte fra bygningen. Det betyder, at bygningens energiforsyning skal komme enten fra et vedvarende energianlæg ved bygningen, fra et fjernvarmeanlæg eller fra elnettet. Hvis bygningen forsynes med fjernvarme eller el, skal fjernvarmen eller elproduktionen fortrinsvis produceres med vedvarende energi.

Krav til boliger

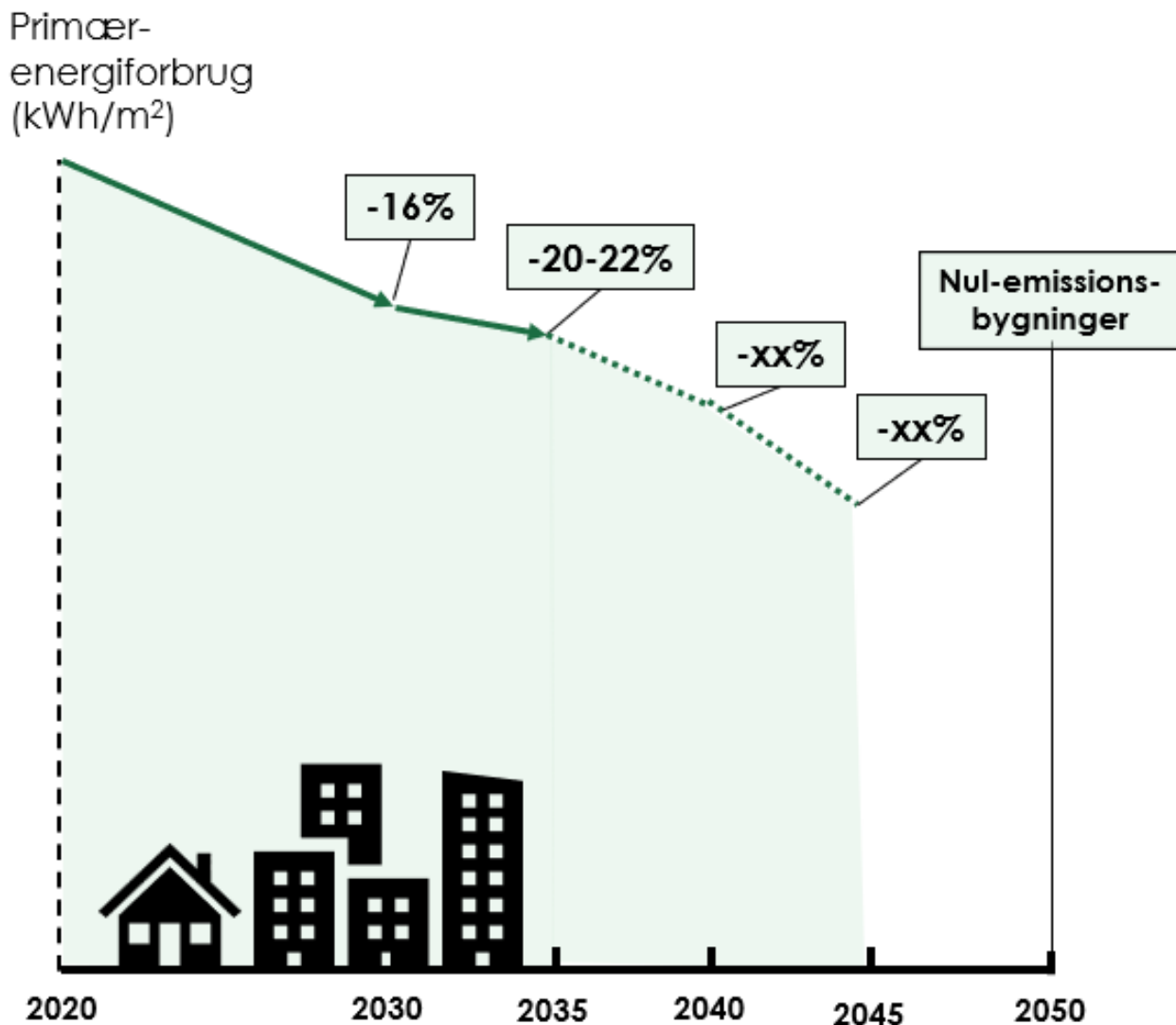
Medlemsstaterne skal sikre, at primærenergiforbruget i boliger bliver reduceret med min. **16 pct.** pr m² i 2030 og **20-22 pct.** pr. m² i 2035³ i forhold til 2020. Medlemsstaterne skal derudover sætte nationale mål for 2040 og 2045, der progressivt sænker energiforbruget i boliger til frem til 2050, hvor målet er, at bygningsmassen – herunder eksisterende bygninger, der benyttes til bolig – skal være nul-emissionsbygninger. Medlemsstaterne skal også sikre, at mindst 55% af reduktionen af primærenergiforbruget i boliger opnås gennem renovering af de 43% af boligerne, der har den dårligste ydeevne.

Se figur 2 for visualisering af kravene til boligmassen.

---

³ Hvis den fossile andel af energiforbruget i bygninger er mindre end 15 pct, kan medlemsstaterne nedjustere målene for 2030 og 2035.

Figur 2: Krav til udvikling af boligmassen

Krav til øvrige bygninger

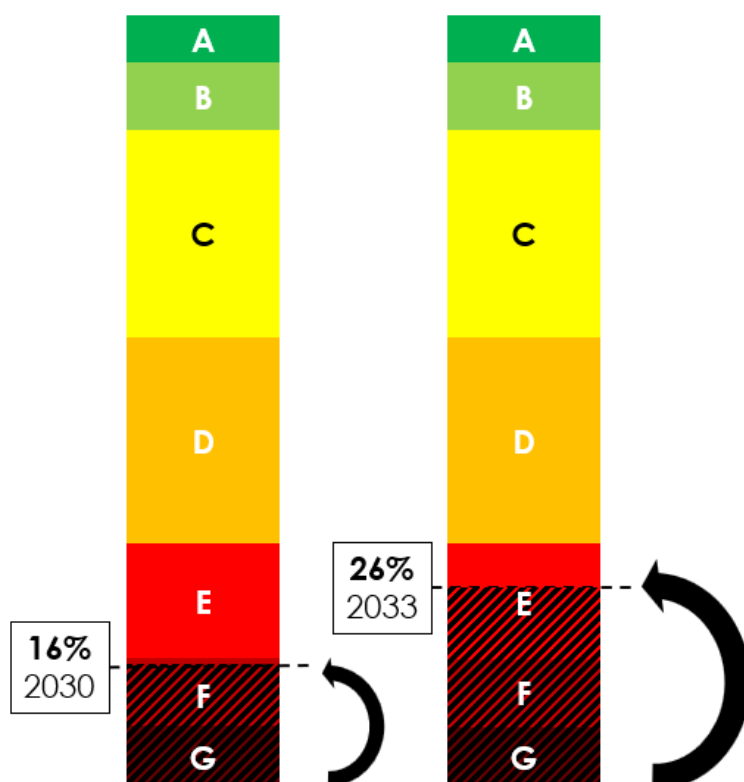
Medlemsstaterne skal renovere en vis andel af de energimæssigt dårligste bygninger, der ikke er boliger, herunder offentlige bygninger og erhvervsbygninger. De konkrete krav er, at der på grundlag af bygningernes energitilstand i 2020 skal opstilles en rangorden for alle disse bygninger efter deres primære energiforbrug. Herefter skal:

- De dårligste **16 pct.** af bygningsmassen løfte deres energimæssige ydeevne inden **2030**
- De dårligste **26 pct.** af bygningsmassen løfte deres energimæssige ydeevne inden **2033**

I praksis vil de 16. hhv. 26 pct. blive fastsat som minimumsgrænselværdien, som alle bygninger med energimæssigt dårligere ydeevne skal løftes op over ved hjælp af renoveringer og omstilling af varmforsyningen. Medlemsstaterne kan af særlige hensyn beslutte at undtage visse bygninger fra de nye regler⁴. Undtagelserne skal dog modsvares af tilsvarende renoveringer i andre bygninger.

Det vil være nærliggende for medlemsstaterne – som direktivet lægger op til – at bruge energimærkeskalaen, som udtrykker energimæssig ydeevne, til at identificere de bygninger, der skal renoveres. Dermed vil bygningerne med de dårligste energimærker skulle energirenoveres op over minimumsgrænselværdierne på 16 hhv. 26 pct. inden 2030 og 2033. Det vil i dansk kontekst betyde, at de fleste G- og F-mærkede bygninger skal løftes inden 2030, og at ca. halvdelen af de E-mærkede bygninger yderligere skal være løftet i inden 2033. Se figur 3 for renoveringskrav til offentlige bygninger og erhvervsbygninger fordelt på energimærker.

Figur 3: Renoveringskrav til offentlige bygninger og erhvervsbygninger fordelt på energimærker

⁴ Bygninger kan undtages, hvis de er fredede/beskyttede, benyttes til religiøse formål, midlertidige (<2 års levetid), sommer- og/eller fritidshuse, mindre end 50 m² eller ejet af Forsvaret (samme betingelser gælder i øvrigt for boliger). Derudover kan bygninger undtages af hensyn til ikke-favorable cost-benefit-vurderinger, hvis kriterier medlemsstaterne selv kan fastsætte, af hensyn til særligt alvorlige økonomiske udfordringer, eller af hensyn til forventet fremtidig brug af bygningen.

Nationale renoveringsplaner

Medlemsstaterne skal, som de i forvejen af pålagt af tidligere versioner af direktivet, forsat indsende nationale renoveringsplaner med en oversigt over den nationale bygningsmasse, en køreplan med mål, gennemførte og planlagte politikker mv.

Som noget nyt skal Danmark jf. art. 3 også indmelde mål for reduktion af antallet af personer udsat for energifattigdom, oversætte direktivets krav til bygninger (vedr. minimumsstandarder) og boliger (vedr. primærenergiforbrug) til den danske bygningsmasse samt skønne de forventede energibesparelser og afledte effekter, herunder på indeklimaet. Danmark skal indmelde sit første udkast til renoveringsplanen senest 31. december 2025.

Energimærkning

Direktivets art. 19 rejser en række nye krav til energimærket.

For det første udvides energimærkningen til også at omfatte indeklima. Det betyder, at energimærkerne skal indeholde en vurdering af indeklimaet i bygningen og forslag til forbedring af det.

For det andet skal beregningen af bygningens ydeevne ændres, så den også tager højde for, om der er tekniske anlæg til kontrol og styring af energiforbruget i bygningen. Det betyder, at installering af disse anlæg tæller med i beregningen af den energimæssige ydeevne, som energimærket udtrykker. Tilsvarende gælder for anlæg til lagring af vedvarende energi i bygningen. Konsekvensen er, at installering af disse anlæg i sig selv kan løfte bygningen opad på energimærkeskalaen.

For det tredje skal energimærkeskalaen justeres, så nul-emissions-niveauet svarer til energimærke A. Energimærke G skal svare til de bygninger, der har den allerdårligste energimæssige ydeevne på tidspunktet for skalaens indførelse. De øvrige skalatrin skal fordeles jævnt over intervallet fra A til G.

Bygningers intelligensparathed

EU-Kommissionen vedtager ifølge direktivets art. 15 en delegeret retsakt senest i 2027 om at pålægge en ordning for Smart Readiness Indicators (SRI) – på dansk indikatorer for bygninger intelligensparathed – til at vurdere intelligensparatheden i alle ikke-beboelsesbygninger, som har varmeanlæg, klimaanlæg eller kombinerede varme-, ventilations- og klimaanlæg med en effekt på mere end 290 kW.

SRI kan opfattes som en udvidet kvalitetsindikator for en bygning, der sammenvejer tre egenskaber ved bygninger, nemlig:

- Evnen til at optimere energieffektiviteten,
- evnen til at tilpasse energiforbruget efter bygningens anvendelse og
- evnen til at tilpasse energiforbruget efter udefra kommende signaler, fx i forbindelse med energifleksibilitet.

Information

Tre artikler i det nye direktiv – art. 16 om dataudveksling, art. 18 om one-stop-shops for bygningers energimæssige ydeevne og art. 29 om oplysning – pålægger medlemsstaterne en række nye forpligtelser hvad angår informationsindsats, herunder:

- Krav om at gennemføre kampagner, der formidler information og bevidstgør. Disse skal tage særligt hensyn til udsatte borgere ramt af energifattigdom og som noget nyt også målrettes SMV'er, lokale myndigheder, energifællesskaber mv.
- Der skal oprettes 'one-stop-shops' til formidling af information, vejledning og råd, som muligvis skal være fysiske. Om de skal være fysiske, vil blive klargjort af EU-Kommissionen
- Bygningsejere, -administratorer og lejere får ret til at modtage data om energimæssig ydeevne, forbrug, tekniske installationer mv. Dette kan medføre forpligtelser for entreprenører og installatører om at opbevare og formidle data om tekniske installationer

Hvis de såkaldte 'one-stop-shops' skal være fysiske, vil dette kræve en væsentlig udvidelse af informationsindsatsen.

Finansielle incitament

Medlemsstaterne skal sikre finansiering, støtteforanstaltninger og andre instrumenter, der kan adressere markedsbarrierer og understøtte omstillingen af bygningsmassen (art. 17). Herunder indgår bl.a. følgende nye elementer:

- Oplysninger om finansiering skal være lettilgængelige og gennemsigtige, og adgangen skal være så let som muligt, bl.a. ved at sikre enkle ansøgningsprocesser.
- Medlemsstater skal overveje at udforme den finansielle støtte pba. indtægtsbaserede parametre.

- Medlemsstaterne skal beskytte sårbare husholdninger og særligt hjælpe disse med at håndtere investeringsomkostninger forbundet med renoveringer.
- Fra 2025 er det **forbudt** at yde støtte til installation af individuelle, fossile kedler.

Danmark har allerede en række finansielle incitament, der understøtter omstillingen af bygningsmassen, herunder energirenoveringspuljen, skrotningsordningen, varmepumpepuljen mv. Finansieringen til disse løber dog kun til 2026.

Tekniske installationer

Med det nye direktiv stilles en række skærpede krav til tekniske installationer i bygninger, herunder bl.a.:

- Bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer: Alle ikke-beboelsesbygninger med varme-, klima- og/eller ventilationsanlæg med en effekt på mere end 290 kW skal udstyres med bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer inden udgangen af **2024**. Kravene udvides til ikke-beboelsesbygninger med varme-, klima- og/eller ventilationsanlæg med en effekt på mere end 70 kW inden udgangen af **2029** (art. 13, stk. 9). Dette krav er betinget af, at det er teknisk og økonomisk muligt.
- Tekniske bygningsinstallationer: Medlemsstater skal sikre, at tekniske bygningsinstallationers energimæssige ydeevne optimeres, når de vedligeholdes eller udskiftes (art. 13, stk. 6).
- Krav til varme: Medlemsstaterne kan fastsætte krav til varmeanlæg vedr. emissioner, energiform og andel af vedvarende energi (art. 13, stk. 1). Fossile fyr skal udfases af den individuelle boligopvarmning senest i 2040 (art. 3, annex II)
- Eftersyn: Varme-, klima- og ventilationsanlæg med en effekt på mere end 70 kW skal efterses hvert femte år. Anlæg på mere end 290 kW skal efterses hvert tredje år. Der kan indføres særskilte ordninger for beboelses- hhv. ikke-beboelsesbygninger (art. 23).

Medlemsstater kan undlade kravet om eftersyn af anlæg, hvis der indføres alternative foranstaltninger med tilsvarende dokumenterbar effekt. Kravet om eftersyn er ikke nyt. Danmark har hidtil valgt ikke at gennemføre pligt til eftersyn med henvisning til, at informationsindsatsen fra bl.a. SparEnergi.dk har samme effekt som regelmæssige eftersyn.

Indeklima

Medlemsstaterne skal fastsætte nationale krav til gennemførelse af passende standarder, der opretholder et sundt indeklima (art. 13, stk. 4). Derudover skal energimærkningen udvides til også at omfatte indeklima, så energimærkerne fremadrettet skal indeholde en vurdering af indeklimaet i bygningen samt forslag til forbedring af det (art. 19).

Solenergi

Solenergi bliver obligatorisk på følgende bygninger, hvis det er teknisk, økonomisk og funktionelt muligt (art. 10). Med solenergi forstås både el- og varmeproduktion.

- Fra 2027:
  - På alle nye offentlige og **øvrige bygninger** med et brugbart areal på *mere* end 250 m²
  - På alle eksisterende øvrige bygninger med et brugbart areal på *mere* end **500 m²**, hvis bygningen undergår en større renovering eller anden aktivitet, der kræver tilladelse til renovering, arbejde på taget eller installation af teknisk bygningssystem
- Fra 2028:
  - På alle **eksisterende offentlige bygninger** med et brugbart areal på *mere* end **2000 m²**
- Fra 2029:
  - På alle **eksisterende offentlige bygninger** med et brugbart areal på *mere* end **750 m²**
- Fra 2030:
  - På alle **nye boliger** og overdækkede **parkeringshuse** fysisk tæt på bygninger
- Fra 2031:
  - På alle **eksisterende offentlige bygninger** med et brugbart areal på *mere* end **250 m²**

Se figur 4 for en visualisering over kravene til solenergi.

Figur 4: Krav til solenergi

